

Strategi- og implementeringsplan for fremme af økologisk landbrug

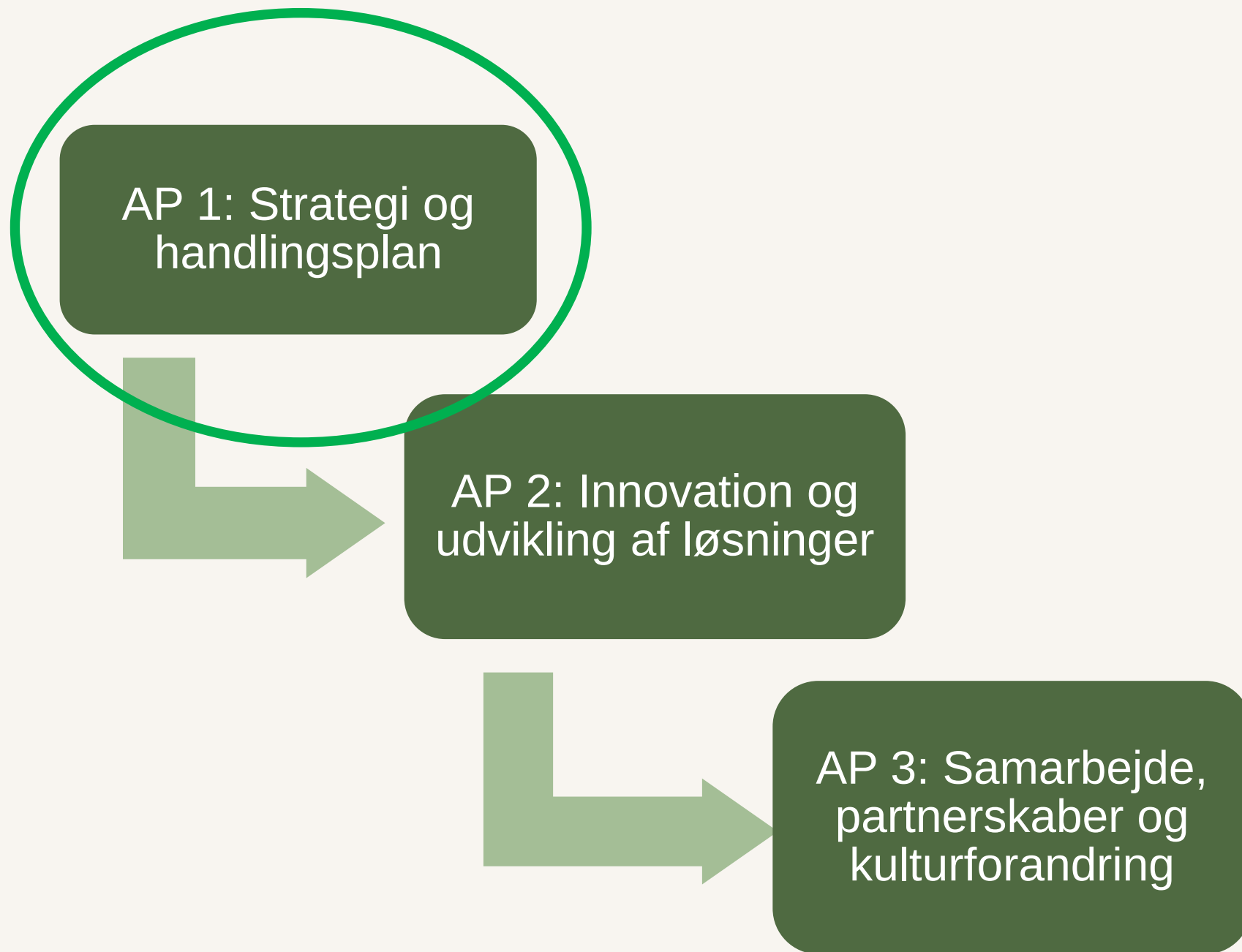
Projekt J.nr. 34414-24-P-0022 – arbejdsplan 1

Af Steffen Birk Gammelgaard

26.03.2025

**Finansieret af
Den Europæiske Union**
NextGenerationEU

Indledning

Denne strategiplan har til formål at optimere landbrugspraksisser inden for økologisk landbrug og udvide sektorens indflydelse gennem en holistisk og datadrevet tilgang.

Planen omfatter en grundig analyse af nuværende praksis, en stakeholderanalyse samt en konkret handlingsplan med klare strategiske mål.

Nuværende tilstand og udfordringer

En analyse af sektoren viser, at økologisk landbrug oplever følgende udfordringer:

- Højere produktionsomkostninger end konventionelt landbrug.
- Begrænset markedsadgang og distribution.
- Manglende stordriftsfordele.
- Behov for yderligere forskning i effektivisering af metoder.
- Udfordringer med certificering og kontrolprocesser.
- Mangel på adgang til specialiseret arbejdskraft med viden om økologiske dyrkningsmetoder.
- Klimatiske udfordringer såsom ekstreme vejrforhold, der påvirker udbyttet.

Stakeholderanalyse

Primære stakeholdere:

- **Landmænd og producenter:** Ansvarlige for implementering af økologiske praksisser.
- **Forbrugere:** Efterspørger bæredygtige fødevarer.
- **Regering og lovgivere:** Regulerer og tilbyder incitamenter.
- **Detailhandlere og supermarkeder:** Kan udvide markedsadgang.
- **Forskningsinstitutioner:** Udvikler nye metoder og innovationer.
- **NGO'er og interesseorganisationer:** Arbejder for at fremme økologiens dagsorden.
- **Investorer og finansieringsinstitutter:** Kan bidrage med kapital til sektoren.
- **Fødevarserviceindustrien:** Restauranter, kantiner, catering og andre aktører kan øge efterspørgslen på økologiske produkter.

Strategiske mål

Kortsigtede mål (1-5 år):

1. **Forbedring af produktionsmetoder** gennem teknologisk innovation og vidensdeling.
2. **Udvikling af bedre distributionskanaler** for økologiske produkter.
3. **Udarbejdelse af politiske incitament**er til at støtte økologiske landmænd.
4. **Oplysningskampagner** for forbrugere
5. **Uddannelsesprogrammer** for producenter, undervisere, rådgivere og konsulenter
6. **Udvikling af finansieringsmuligheder** såsom mikrolån og investeringsstøtte til økologiske landmænd.
7. **Forbedring af certificerings- og kontrolprocesser** for at gøre det lettere for landmænd at overgå til økologi.

Strategiske mål

Langsigtede mål (5-15 år):

- 1. Integration af regenerativt landbrug i økologiske praksisser** for at forbedre jordsundheden.
- 2. Opbygning af en selvstående økologisk sektor** med minimal afhængighed af statsstøtte.
- 3. Internationalisering af økologisk landbrug** gennem eksport og partnerskaber.
- 4. Etablering af en cirkulær økonomi i sektoren** for at minimere spild.
- 5. Udvikling af klimamodstandsdygtige landbrugsmetoder** for at imødegå de øgede klimaforandringer.
- 6. Opbygning af en stærk forbrugerbase** gennem øget synlighed og bevidsthed om økologiske produkters fordele.

Handlingsplan

1. Teknologisk og praktisk optimering

- Udvikling af datadrevne beslutningsmodeller til forbedring af udbytte.
- Implementering af droneteknologi og AI til overvågning af afgrøder.
- Udvikling af mere effektive organiske gødningsmetoder.
- Øget brug af præcisionslandbrug for at optimere ressourceforbrug.
- Implementering af agroforestry og biodiversitetsfremmende teknikker.
- Anvendelse af klimavenlige dyrkningsmetoder som biokul og lavjordbearbejdning.
- Digitalisering af produktionsprocesser for at forbedre sporbarhed og effektivitet.

Handlingsplan

2. Markedsudvikling og Forbrugerengagement

- Etablering af regionale økologiske kooperativer.
- Styrkelse af branding og markedsføring af økologiske produkter.
- Partnerskaber med supermarkeder for at sikre synlighed og efterspørgsel.
- Udvikling af certificeringsordninger for øget forbrugertryghed.
- Skabelse af online markedspladser for direkte salg mellem producenter og forbrugere.
- Udvikling af lokale fødevaremarkeder og abonnementsløsninger for økologiske produkter.

Handlingsplan

3. Politisk og lovgivningsmæssig støtte

- Lobbyarbejde for skattelettelser og subsidier til økologiske producenter.
- Implementering af krav til offentlige institutioner om økologisk indkøb.
- Reguleringer der beskytter økologiske producenter mod unfair konkurrence.
- Udvikling af en langsigtet national strategi for økologisk landbrug.
- Fremme af offentligt-private partnerskaber for at understøtte økologisk innovation.
- Indførelse af obligatorisk undervisning i bæredygtigt landbrug på relevante uddannelser.

(Fortsættes på næste side)

Handlingsplan

3. Politisk og lovgivningsmæssig støtte

- **Integration af den eksisterende 3-parts aftale** ved at sikre, at finansielle incitament, lovgivning og samarbejdsmodeller i aftalen bliver implementeret i strategien.
- **Sikring af overensstemmelse med aftalens bæredygtigheds mål**, herunder CO2-reduktion, biodiversitet og regulering af pesticider.
- **Tættere samarbejde med arbejdsmarkedets parter**, så uddannelse og rekruttering af arbejdskraft i sektoren matcher behovene.

Handlingsplan

4. Forskning og Innovation

- Investering i forskning inden for klimavenlige dyrkningsmetoder.
- Udvikling af totalløsninger, der inkluderer digitale platforme til markedsføring, distribution og rådgivning. (GIS værktøj fra ICOEL er et eksempel på dette)
- Samarbejde med universiteter, forskningscentre og teknologivirksomheder om udvikling af IoT-baserede løsninger til effektiv ressourceanvendelse.
- Skabelse af nye forretningsmodeller som fællesejede økologiske produktionsfaciliteter.
- Implementering af blockchain-teknologi til at sikre sporbarhed og gennemsigtighed i forsyningskæden.

Handlingsplan

4. Forskning og Innovation

- Udvikling af autonome og præcisionsbaserede landbrugssystemer, der reducerer behovet for manuel arbejdskraft.
- Finansiering af startups, der udvikler bæredygtige landbrugsteknologier.
- Udvikling af nye plante- og dyreavlsmetoder tilpasset økologiske systemer.
- Oprette eksperimentelle landbrug for testning af bæredygtige teknologier.
- Udvikling af alternative proteinkilder såsom plantebaserede og fermenterede produkter.
- Forbedring af økologiske fødevareforarbejdningsmetoder for at sikre høj kvalitet og længere holdbarhed.

Handlingsplan

5. Evaluering og opfølgning

- Årlige statusrapporter baseret på data fra landmænd og markedsaktører.
- Justering af strategien baseret på nye tendenser og udfordringer.
- Feedbackmøder med stakeholders for at sikre engagement og innovation.
- Udvikling af KPI'er til måling af bæredygtighed og effektivitet.
- Oprettelse af en uafhængig kontrolinstans til monitorering af strategiens fremskridt.
- Implementering af en dynamisk dataindsamlingsmetode for realtidsanalyse af udviklingen i sektoren.

3-parts aftalen er en del af strategien

For at sikre, at strategiplanen er i overensstemmelse med den nuværende 3-parts aftale, bør følgende opmærksomhedspunkter inddrages:

Økonomisk støtte og incitament: Aftalen kan inkludere bestemmelser om støtteordninger, skatteregler eller subsidier, som strategiplanen bør justere sig efter.

Lovgivningsmæssige rammer: Hvis aftalen regulerer specifikke krav til økologisk produktion eller markedsføring, skal strategien tage højde for disse for at undgå juridiske barrierer.

Samarbejde mellem sektorer: Aftalen kan inkludere specifikke samarbejdsmodeller mellem stat, erhverv og civilsamfund, som bør afspejles i handlingsplanen.

Bæredygtigheds mål: Strategiplanen bør sikre, at dens miljø- og klimamål er i tråd med aftalens overordnede mål for CO2-reduktion, biodiversitet og bæredygtig fødevareproduktion.

Implementeringsansvar: Aftalen kan definere, hvilke aktører der har ansvar for forskellige dele af udviklingen, hvilket bør integreres i handlingsplanens opfølgning og evaluering.

Konklusion

Denne strategiplan sikrer en langsigtet og bæredygtig udvikling af økologisk landbrug gennem teknologisk innovation, politisk engagement og markedsudvikling.

Ved at sikre overensstemmelse med den eksisterende 3-parts aftale kan sektoren vokse, reducere afhængigheden af offentlige subsidier og sikre en bæredygtig fremtid for landbruget.